

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 150 lir (za uzemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tudi dnevna izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izbaja vsak terek in petek

Liubliana, petek 22. oktobra 1943

Preis - cena - prezzo L 0'80

Osamosvojitve Blagajne za rodbinske doklade v Ljubljanski pokrajini

»Službeni list« z dne 20. t. m. je objavil naslednjo naredbo:

Na podstavi razglasa vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju Jadransko primorje z dne 20. septembra 1943 št. 1 o upravljanju Ljubljanske pokrajine, v zvezi s kr. uredbo z dne 21. decembra 1942 št. 1882 (Služb. list št. 59/A z dne 24. julija 1943),

odrejam:

§ 1. — Blagajno za rodbinske doklade v Ljubljanski pokrajini upravlja samostojno Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine. Na ta zavod se prenesejo vse pravice in dolžnosti, ki jih je do imenovane blagajne imel Narodni fašistični zavod socialnega zavarovanja v Rimu; po dosedanjih predpisih, oziroma po analognih določilih zakona o zavarovanju delavcev in Zavodovega statuta upravlja Zavod tudi vse obstoječe fonde Blagajne, ki se v ta namen za Zavod hkrati zasegajo.

§ 2. — Naloge Posebnega odbora za rodbinske doklade in pokrajinskega odbora Posebnega odbora za rodbinske doklade preidejo na samoupravne organe Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani.

§ 3. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu pokrajinske uprave v Ljubljani.

V Ljubljani 7. oktobra 1943.
VI. št. 3443/1.

Šef pokrajinske uprave:
predsednik gen. Rupnik

Zvišanje radijske naročnine

Glede na potrebo, da se zviša radijska naročnina na območju pokrajinske uprave, odredjam:

Cl. 1. — V 2. odstavku člena 26. pravilnika o sprejemnih radioaparatih z dne 15. decembra 1928 določene radijske naročnine se spremenijo, in sicer:

- za stalne aparate 240 Lir;
- za prenosne aparate, uporabljane za predvajanja 600 Lir;
- za prodajalce radioaparatorov, najsi imajo na svojih obratovalnicah anteno ali ne, 800 Lir;
- za tiste, ki imajo dovoljenje za aparate, omenjene v členu 21. pravilnika, 1000 Lir.

Cl. 2. — Ta naredba stopi v veljavo dne 1. novembra 1943.

Ljubljana dne 20. oktobra 1943.

Šef pokrajinske uprave:
Predsednik gen. Rupnik l. r.

Važno opozorilo potrošnikom racioniranih živil

Na zahtevo »Prevodac« morajo trgovci z racioniranimi živilmi sestaviti popis vseh svojih stalnih odjemalcev.

Trgovci nujno in vljudno prosijo, da se vsi družinski poglavarji ali njihovi namestniki zglase z živilskimi izkaznicami pri svojem trgovcu zaradi vpisa v seznam.

Opozorjamo vse imetnike živilskih nakaznic (tudi samske osebe, ki sedaj niso morda nikjer vpisane), da v lastnem interesu poskrbe, da bodo vpisane pri svojem trgovcu, ker v nasprotnem primeru ne bodo dobili blaga prihodnjega meseca.

Univ. profesor dr. Henrik Steska:

Posebne državne uprave v Veliki Nemčiji

Videli smo, da državni namestniki nemških dežel in državnih pokrajin kakor tudi višji prezidenti pruskih provinc posredno po deželni vladi ali pa kar neposredno po svojem uradu opravljajo posle obce uprave. Poleg teh oblastev in njim podrejenih uradov pa so se posebne državne uprave, Reichsstatthalter (to kar velja za državne namestnike v državnih pokrajinah, velja vobče tudi za ostale državne namestnike in za višje prezidente pruskih provinc) je tudi do posebnih državnih uprav (Sonderverwaltungen) v odnosu nadrejenosti. Razlikovati pa moramo med posebnimi upravami, ki so državnemu namestništvu priključene, in ostalimi posebnimi upravami, ki so z njim le v bolj rahli zvezi. K prvimi je šteti zlasti deželne delovne urade (Landesarbeitsämter) in državne zaupnike dela (Reichstreuhänder der Arbeit). Pri teh uradih pripada državnemu namestniku določitev glavnih smeri njihovega delovanja, toda vodstvo tekočih poslov je prepuščeno vodjem teh posebnih uprav. Ker tu ne gre za vključen urad (kakor n. pr. pri obrtnem nadzoru), marveč sta ta urada le priključena, ne zastopa zadržane državnega namestnika njegov obči zastopnik t. j. vladni prezident, marveč vodja te posebne uprave sam.

Deželnemu delovnemu uradu je poverjeno predvsem posredovanje dela in poklicno posvetovanje. Vodja tega urada pa je obenem tudi državni zaupnik dela; v tem svojstvu skrbi za vzdrževanje delovnega miru v podjetjih, namreč da voditelj podjetja (Betriebsführer) in v podjetju uslužbeni nameščenci in delavci (Gefolgschaft, spremstvo) sodelujejo v javno korist, da podjetnik skrbi za dobrobit delojemalcev in da so delojemalci kot podjetnikovo spremstvo podjetniku zvesti. V tem smislu odloča državni zaupnik dela posebno ob sporih. V Vzhodni marki so štiri deželni delovni uradi in torej tudi štiri državni zaupniki dela, na Dunaju, v Gradcu, v Linzu in v Innsbrucku ter sta n. pr. oba urada v Gradcu namenjena Štajerski in Koroški. Kadar se območje takega urada razteza na več pokrajin, pa je urad na voljo državnim namestnikom vseh teh pokrajin, vsakemu pač glede njegove pokrajine. Deželnim delovnim uradom je podrejenih po več delovnih uradov (Arbeitsämter), ki so postavljeni v važnejših gospodarskih središčih.

Na enak način so državnim namestništvom priključeni tudi Glavni preskrbovalni uradi (Hauptversorgungämter), ki jim je poverjena preskrba vojnih invalidov in njihovih zaostalih. Za Vzhodno marko je tak urad na Dunaju, podrejeni so mu pa še razni oskrbovalni uradi in zavodi.

O odnosu policijskih oblastev do državnega namestnika in sploh o tem, kako je v Nemčiji policija urejena, dalje o priključitvi organizacije deželnega kmetijskega stanu k državnemu namestniku govorim pozneje posebe.

Državni namestnik pa nima besede le pri priključenih posebnih

upravah, marveč tudi pri pokrajinskih uradih državne pravosodne, državne finančne, državne rudarske, državne železniške in državne poštne uprave (Reichsjustiz-, Reichsfinanz-, Bergverwaltung, Reichseisenbahn-, Reichspostverwaltung) in pa pri raznoterih samoupravnih organizacijah, tičočih se zlasti pridobitnega gospodarstva in prosvete. Tudi proti tem uradom in ustanovam gre državnemu namestniku pravica, da ga zastran enotnosti v upravljanju pokrajine informirajo, da jih opozarja na nedostatke in hibe v njihovi upravi in da v nujnih primerih sam vse potrebno odreja. Nima pa državni namestnik take pravice političnega vodstva proti vojaški sili (Wehrmacht), ki je povsem samostojna, a istotako ne glede zunanje uprave, saj se diplomatska in konzularna zastopstva nemške države nahajajo v inozemstvu, a državni urad za zunanjo trgovino ni urad na stopnji državnih pokrajin, marveč centralni urad za vso Nemčijo.

Uprava glede državnih davščin (Reichsabgaben) in drugih jim glede pobiranja izenačenih davščin (n. pr. glede zemljiškega in obrtnega davka) pripada pod vrhovnim vodstvom državnega finančnega ministrstva na srednji stopnji višjim finančnim prezidentom (Oberfinanzpräsident), ki jih je v Nemčiji okoli 30. V Vzhodni marki je tak višji finančni prezident na Dunaju za obe pokrajini Dunaj in Spodnje Obdonavje, oni v Linzu za Zgornje Obdonavje, v Innsbrucku za Tirolsko in Salzburgsko, v Gradcu pa za Štajersko in Koroško. Urad višjega finančnega prezidenta je sestavljen vobče iz petih oddelkov; prvega (predsedstvene in še druge specialne zadeve) vodi višji prezident sam, v drugega pod predsedstvom finančnega prezidenta spadajo zadeve glede davkov; v tretjega pod

predsedstvom še enega finančnega prezidenta zadeve glede carin in trošarin, četrti pod vodstvom prezidenta finančnega sodišča odločuje o pritožbah in davčnih zadevah, kot peti oddelek pa poslujejo po večini državni gradbeni uradi (en ali tudi več Reichsbauämter za okoliš enega višjega finančnega prezidenta) ali pa devizni urad (Devisenstelle). Toda dunajski devizni urad ni vključen višjemu finančnemu prezidentu, marveč je neposredno podrejen državnemu ministrstvu za gospodarstvo in pristojen za vso Vzhodno marko. Preje omenjeni državni gradbeni uradi ne poslujejo kot oblastva za gradbeno policijo, ampak so namenjeni le gradnji in vzdrževanju državnih poslopij. Pod uradom višjega finančnega prezidenta stojijo finančni uradi (Finanzämter) in pa glavne carinarnice (Hauptzollämter) s stranskimi uradi. Finančni uradi upravljajo predvsem posestne in prometne davke, glavne carinarnice pa carine in potrošnine.

Rudarske oblastvene posle vrši na srednji stopnji za Vzhodno marko pod vrhovno upravo državnega ministrstva za gospodarstvo višji rudarski urad (Oberbergamt für die Ostmark) na Dunaju, na nižji stopnji pa 6 rudarskih uradov (Bergämter) n. pr. v Celovcu, Gradcu in Leobnu.

Pod vrhovnim vodstvom državnega ministra za promet stoječa uprava nemških državnih železnic je na srednji stopnji zastopana zlasti po direkcijah državnih železnic (Reichsbahndirektion). Takšne direkcije so v Vzhodni marki na Dunaju, v Beljaku in v Linzu. Pod državnega ministra za pošto spadajo na stopnji državne pokrajine direkcije državne pošte (Reichspostdirektion) n. pr. v Celovcu, v Gradcu, na Dunaju, v Linzu in Innsbrucku. (Dalje prihodnjič)

Morska plovba in ribolov v Dalmaciji

»Donau-Zeitung« je objavila naslednji dopis svojega zagrebškega dopisnika:

Kakor znano, je Hrvatska z rimskimi dogovori v l. 1941, izgubila svojo naravno zvezo z Jadransko obalo. Samo Dubrovnik je ostal Hrvatski kot pomembno pristanišče. To pristanišče pa je dosegljivo samo po nerodni zvezi Sarajevo—Mostar, poleg tega pa se Dubrovnik tudi nekaj časa ni mogel tako upravljati kakor bi bilo potrebno. Ker je smela imeti Hrvatska po pogodbi z dne 6. avgusta 1942 samo ladje z največ 300 tonami, se je s pomočjo ministrstva za narodno gospodarstvo uvedel na več progah promet z motornimi jadrnicami. Če je pred kratkim označil Poglavarik obalo Dalmacije kot pljuča hrvatske države, je to čisto upravičeno. Trgovinsko-politični pomen teh pristanišč kaže že to, da gredo velike količine predmetov jugovzhodnoevropske zunanje trgovine skozi ta pristanišča. L. 1938. je dosegel ta promet 21 milijonov stotov. Najvažnejše pristanišče je Split, nato

slede Dubrovnik, Sušak in Šibenik.

Bivša jugoslovanska trgovinska mornarica je imela 187 ladij s 413.823 brt. Ta visoka številka se je dosegla z yztrajnim delom in iniciativnostjo dalmatinskih ladijskih lastnikov, kajti ob polomu Avstro-Ogrske je prevzela Jugoslavija samo brodogejve 114.388 brt. L. 1940. pa je bilo že 24 ladijskih prog. Najpomembnejši ladijski družbi sta bili Jadranska plovitba in Jugoslovenski Lloyd. Vzdrževal se je reden promet s sredozemskimi državami in z nekaterimi pristanišči Severne Evrope.

Sedaj, ko je prešla dalmatinska obala zopet v posest mlade hrvatske države, se je ustanovila nova paroplovna družba »Motoplovitba«. Določena je samo za Dalmacijo in bo prevažala živila, ki jih pošiljata na dalmatinske otoke in v Dalmacijo Državna poslovna središnjica za zemaljske proizvode (Zempro) in Državna središnjica za novčano poslovanje gospodarskih ustanova (Napos).

Za Dalmacijo je poleg plovbe

zelo važna gospodarska panoga ribolov, pri katerem je zaposleno 10 odstotkov prebivalstva in ki daje na leto 7 milijonov kun čistih dohodkov. Če se pa prištejejo k ribičem še one rodbine, ki se bavijo z ribolovom samo sezonsko, naraste število v ribolovu zaposlenega prebivalstva na 20 odstotkov. Ribe love večinoma samo ob obali in večinoma ponoči, ker se ribiči podnevi bavijo z kmetijstvom in goje zelenjavo. Napredujoča motorizacija, ki je sedaj šele v povojju, bo v bodoče omogočila bolj intenziven ribolov. Ze v mirnih časih je bil ribolov velike važnosti za prehrano prebivalstva, v sedanjih vojnih razmerah pa je njegov pomen tem bolj narasel. V tovarnah za ribje konzerve so naloženi znatni kapitali. Letna proizvodnja teh tovarn se ceni na pol milijona kg konserv.

V Jadranskem morju so lovili okoli 300 vrst rib, med temi mnogo visoko cenjenih. Samo lov sardel je dajal v prejšnjih letih povprečno 2,5 milijona kg rib. Drugih rib se je na leto vsako poletje nalovilo 1,5 milijona kg. Pozimi je bil lov manj bogat, vendar je dal 1 milijon kg rib. Na otokih blizu Šibenika je razvito nabiranje morskih gob. L. 1930. so tu nabrali približno 100.000 kg morskih gob. Manjšega pomena je lov na korale, ki je dal na leto le 80 kg.

Hrvatska država je spoznala pomen morskega ribolova za gospodarstvo in za prehrano prebivalstva in je za njegovo pospeševanje že pripravila potrebne ukrepe. V prvi vrsti so se dovolili krediti za postavitev ribjih skladišč, ki so bila določena za nasolitev rib. Ribičem so se prepustili tudi potrebni sodi in sol. Poleg tega so se izdali razni predpisi za poenostavitev ribolova. Izdali pa so se tudi ukrepi, ki naj bi pripravili obsežno tehnično obratnih metod. Namerala se tudi ustanoviti znanstveni zavod, ki naj bi proučeval razna vprašanja, ki so v zvezi z ribolovom.

Nova situacija je oprostila dalmatinske ribiče vseh spon, da se morejo popolnoma posvetiti svojemu poklicnemu delu. Bodoči redni dovoz rib v Zagreb in druga hrvatska mesta bo prehrano Hrvatske bistveno olajšal.

Omejitev hitrosti tovornih avtomobilov v Nemčiji

Državni prometni minister je z naredbo z dne 9. oktobra na novo določil največjo dopustno hitrost za tovorne avtomobile. Po tej na redbi smejo voziti tovorni avtomobili največ s hitrostjo do 50 oziroma 35 km na uro z ozirom na širokost avtomobilskih gum. Avtomobilni morajo imeti posebne tahografe, ki natančno beležijo hitrost vožnje. Izjema velja le za nekatere avtomobilske omnibuse.

Kultura riža na Madžarskem

V madžarskem komitatu Bihar je bilo letos obdelano z rižem 3000 katastralnih johov. Zaradi toplega vremena se je riž zelo dobro razvijal ter se je mestoma pridelalo na joh 28 do 30 stotov riža. Povprečno pa se je pridelalo na joh 15 stotov, da se je skupno pridelalo 5000 stotov riža. Ves riž se je porabil za prehrano. Kakovost riža je dobra. Tudi v komitatu Békés je že riževa žetev končana. Cena za riž se je določila na 13 pengő za 100 kg. Luščilnice riža bodo začele s svojim delom takoj po končani žetvi.

Madžarski državni proračun

Finančni minister dr. Remenyi Schneller je poročal o sedanjem madžarskem državnem proračunu ter sporočil, da so znašali državni izdatki v prvih letošnjih osmih mesecih 3.74 milijarde pengö, dohodki pa 2.81 milijarde pengö. Primanjkljaj znaša torej približno 930 milijonov pengö. Minister je naglasil, da se je moglo 75.2 odstotka vseh izdatkov kriti z rednimi dohodki in le za kritje 24.8 odstotka izdatkov je bilo treba najeti posojila. Proračun je bil v prvih osmih mesecih prekoračen samo za 77 milijonov P. Z vojno zvezani izdatki pa tu niso upoštevani, ker jih proračun ne vsebuje. Finančni minister je spremembe v proračunu označil kot dokaz, da se je posrečilo ohraniti madžarsko državno gospodarstvo v redu. Poleg prej omenjenih 930 milijonov so še za 1.26 milijarde pengö najeli posojila. Celotni državni dolg se je ob koncu avgusta zvišal na 6.17 milijarde pengö, kar je 43 odstotkov narodnega dohodka. Večino na zadnje najetih kreditov v višini 1.26 milijarde P so mogli dati denarni zavodi iz lastnih sredstev. Ta velika likvidnost kaže na povečano varčevanje ter na dosledno izvajano kreditno politiko denarnih zavodov. Ob koncu svojih izvajanj je naglasil minister, da zahteva ohranitev državnih financ v dobrem stanju povečano varčevanje in požrtvovalnost madžarskega prebivalstva.

Bolgarska pripravlja štetje po poklicih

Bolgarska obrtna direkcija je vse potrebno pripravila za štetje organiziranih delavcev, kmetovalcev, rokodelcev in trgovcev. Podatki tega štetja naj omogočijo natančen pregled o gibanju v teh poklicih in o njih gospodarskem položaju. Nameravano štetje ima še poseben pomen, ker je bilo zadnje ljudsko štetje pred devetimi leti, l. 1934. Splošno sodijo, da se je od takrat poklicna struktura prebivalstva zelo spremenila. Vprašalne pole bodo vsebovale tudi vprašanja o naobrazbi, državljanjski pripadnosti, opravljeni vojaški službi ter naj poleg tega podajo tudi jasno sliko o socialnem in gospodarskem položaju v štetje zajetih oseb.

JOS. L. ŠILIH SLOVENIA TRANSPORT LJUBLJANA

Zastopstva in korespondenti v vseh industrijskih in trgovskih centrih. — Redni vagonski in zbirni promet.

Slovaška oskrba

O slovaški oskrbi je izčrpno poročal pred slušatelji politične šole Hlinkine stranke predsednik najvišjega urada za oskrbo in guverner Slovaške narodne banke dr. Karvas. Naglasil je, da se je zaradi dobre oskrbovalne politike posrečilo, da so se mogli skozi vse leto ohraniti krušni obroki neizpremenjeni in da se še sedaj v oktobru uporabljajo zaloge od lanske letine.

Nato je dr. Karvas poročal o letošnji letini. V začetku zelo optimistične ocene letošnje letine so se izkazale kot neupravičene. Zetev je bila v bistvu enaka prejšnji. Z ozirom na razdeljevanje pa je le nekoliko boljša. Nakup strošnic je sicer letos nekoliko počasen, vendar pa glede dodelitve ne bo sprememb. Manj se je pridelalo letos krompirja. Začasno je bila zato proizvodnja špirta in škroba ustavljena, dokler se ne dobi popolnoma jasna slika o razpoložljivih zalogah. Zaradi dobre sadne in zelenjadne letine se more domači trg popolnoma zadovoljiti.

Manjši pridelek sena in detelje ter krompirja nudijo manj ugodne razmere za živinorejo. V živinoreji so se zgodile letos nekatere bistvene spremembe. Tako je bila odrejena obvezna oddaja prašičev.

Kljub temu pa oskrba z mesom še ni rešena zadovoljivo. Vlada je poskrbela, da se je uvozila plemenska živina za zboljšanje domače pasme iz Velike Nemčije, Švice in Madžarske. Tudi glede oskrbe z maščobami so bile nekatere težave. V glavnem so se uporabljale umetne maščobe. Surovinska podlaga za umetne maščobe pa se je razširila. Tudi nabava jajc in mleka je bila na novo organizirana ter se je na ta način dosegla večja proizvodnja surovega masla.

Pri svetlih kovinah se je razdeljevalni sistem obnesel. Zaradi navedenja uvoza kovin se je morala stavbena delavnost omejiti. Tudi v tekstilni industriji je proizvodnja nazadovala. Z reglamentacijo kontingentov za veletrgovce in male prodajalce pa se je napečnost na trgu prepričala. Ni pričakovati, da bi se sedanji razdeljevalni sistem spremenil.

Glede politike cen je dejal dr. Karvas, da se skuša doseči postopna prilagoditev mezd višjim cenam, da bi se dosegla stabilizacija cen. Pri tem pa je treba zelo previdno postopati. Dvig cen je po kalkulacijah že močno pretiran. Treba računati s tem, da bodo cene nazadovale.

Romunska kmetijska proizvodnja

Romunski kmetijski minister je že objavil novi obdelovalni načrt za letošnjo jesen. V glavnem se ne razlikuje mnogo od lanskega. S pšenico naj bi se obdelali 3 milijoni hektarjev. Ker je bila pšenica zadnje žetve zelo dobra, se bo razdelilo letos med kmetovalce manj semen. Mlatev je večinoma že končana. Ker že dolgo časa ni deževalo, je zemlja trda in jo morejo preorati samo oni, ki imajo traktorje. Zaradi suše se letos ne more gojiti ogrščica. Kultura oljnatih rastlin bo zato nazadovala. Zgodaj s koruzo obdelana zemlja bo dala dobro žetev, pozneje posejane njive pa bodo potrebovale mnogo dežja.

Zunanje-trgovinska bilanca Bolgarske

Bolgarska je prvo letošnje polletje zaključila z izvoznim presežkom v višini 2.08 milijarde levov. Pred enim letom je znašal izvozni presežek samo 179 milijonov levov. Skupno je uvozila Bolgarska v letošnjem prvem polletju 300 tisoč (lani 189.000) ton v vrednosti 6636 milijonov (l. 1924. 5222 milijonov) levov, izvozila pa je 326 tisoč ton (lani 180.000) v vrednosti 8713 (lani 5401) milijonov levov.

Valutna rešitev brez sovjetov

Kakor poroča angleški finančni list »Financial News«, se je sklenilo, da se ne skliče posebni valutni odbor, ki naj bi izdelal načrt za povojni valutni sistem, ker je Sovjetska unija odklonila, da bi sodelovala v tem odboru. Namesto načrta, pri katerem bi sodelovala tudi Sovjetska unija, se bo izdelal načrt, ki naj doseže samo med Anglijo in USA enotno stališče glede povojne valute. Ko bo ta načrt izdelan, bodo pozvani drugi zavezniki, da ta načrt sprejmejo ali pa predlagajo spremembe.

Perje in puh

priporoča

Robert Goli

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. št. 3

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

V upravni svet J. Blasnika nasl. univerzitetne tiskarne, litografije in kartonaže d. d. se je vpisal član Zdenko Knez, industrialec v Ljubljani.

Delniška gradbena družba ing. Dukič in drug, Ljubljana. Izbrise se zaradi smrti član upravnega sveta Dukič Franc, vpiše pa član upravnega sveta dr. Krejči Viljem, odvetnik v Ljubljani.

Gospodarske vesti

Poglavnik je imenoval za vodjo oddelka za notranje gospodarstvo Vladimirja Očiča, za vodjo oddelka za zunanjo trgovino pa dr. Kresimira Krističa.

Iz finančnih razlogov je »Merkur« v Zagrebu zvišal od 1. oktobra dalje zavarovalni prispevek za vajuence na mesečno 90 kun, za samske člane na 120 in za oženjene člane na 140 kun. Istočasno pa je »Merkur« podaljšal bolniško zdraviljenje članom od 6 na 12 mesecev, otrokom članov pa od 14 na 28 dni.

Opozarjamo vse interese Vedečnega trgovskega tečaja, da bodo predavanja letos v zgodnjih popoldanskih urah, ko obrati počiva, v posebnem oddelku pa tudi pozno popoldne, tako da je obisk predavanja vsakemu omogočen. Pok iz vseh trgovskih predmetov. Vpisovanje do 31. oktobra. Informacije — prospekte daje ravna teljstvo. Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2/II.

Prvih 1000 lahkih gorskih plugov, ki so zlasti namenjeni za gorate kraje Bosne in Hercegovine, je izdelala tvornica Verosta v Zenici. Tovarno ima v zakupu Delniška družba hrvatskih rudnikov in topilnic (prej »Jugoslovanski čelike«). Plugji se bodo oddajali kmetovalcem po ceni 2300 kun.

Odkup repe in zelja se je na Hrvaškem postavil po naredbi ministrstva za narodno gospodarstvo pod državno nadzorstvo. Količine zelja in repe nad 600 kg smejo nakupovati samo pooblaščenec tvrdke. Odkupna cena je določena za varžadinsko zelje na 12, za navadno na 10 kun za kilogram. Po 15. oktobra pa so se te cene znižale na 10, na 8 kun.

Sladorana d. d. v Zagrebu je zvišala svojo delniško glavnico za 12.5 milijona kun. S tem se je glavnica lani ustanovljene tovarne za sladkor zvišala na 75 milijonov kun.

Pred kratkim na novo organizirana južno-banatska vinogradniška zadruga v Vršču je dobila od generalnega pooblaščenca v Srbiji

pravico, da zbere vso letošnjo trgateg. Južno-banatski vinogradniški okoliš meri 13.500 katastralnih johov ter je eno največjih čisto zaključenih vinogradniških ozemelj na svetu, 80 odstotkov tega ozemlja je v nemških rokah.

V slovaških sadjarskih šolah je pripravljenih 250.000 mladih sadnih dreves visoke kakovosti za vsaditev. Zaradi ugodnega vremena so že začeli ta drevesca vsajati.

Madžarski kmetijski minister je omogočil madžarskim kmetovalcem za rejo pitanih svinj posebne kredite. Kmetovalci morajo zastaviti svinje kot zalog in podpisati menico, da bodo povrnili posojilo, za katero morajo plačevati 5 odstotne obresti.

Mehapizacija romunskega kmetijstva v zadnjem času močneje napreduje. Iz Nemčije je uvozila Romunija 31.895 kmetijskih strojev in orodij. Od 1. januarja do 30. junija 1943 je bilo razdeljeno med romunska posestva stavbenega materiala in manjšega orodja za 316 milijonov lejev. Samo vil, lopat, motik, podkev in obroček za kolesa je bilo razdeljeno za 200 milijonov lejev.

Romunski minister za delo je izjavil, da se pripravlja zakonski načrt o ustanovitvi splošnega delavskega sveta. Naloga tega sveta bi bila, da rešuje vsa vprašanja, ki so v zvezi z delavskim socialnim zavarovanjem, z vajeniškim poukom ter z oskrbo delavcev z živili in oblačili.

Površina v zelenjavo obdelane zemlje se je v Romuniji povečala od 60.000 ha v l. 1940, na 100.000 ha v l. 1943. Za pospeševanje vrtnarstva je bila letos dovoljena subvencija v višini 62 milijonov lejev.

Na Bolgarskem se v vseh državnih in občinskih uradih uvede s 1. novembrom nepretrgano uradovanje, ker se bo na ta način prihranilo na kurjavi in razsvetljavi. Najvišja gospodarska zbornica se v Sofiji v nedeljo slovesno otvori. Otvoril jo bo ministrski predsednik dr. Božilov.

5228 patentov je bilo na Slovaškem prijavljenih od l. 1939. Od prijavljenih patentov je bilo 3500 patentov priznanih že v bivši Češkoslovaški.

Iz Champagne poročajo o zelo dobri vinski letini. Vina je mnogo, po kakovosti pa prekaša letošnje vino najboljša vina zadnjih let.

Letošnja francoska proizvodnja šote se ceni na 0.25 milijona ton.

Turška monopolska uprava soli se pogaja z japonsko vlado zaradi sklenitve kompenzacijske pogodbe, po kateri bi Turčija dobavljala sol za japonski kavčuk.

Turški carinski dohodki so znašali od junija do septembra 1943 34 milijonov turških funtov, za 9.5 milijona več kakor je bilo proračunano.

Iz Avstralije poročajo, da bo letošnja pšenična žetev izredno slaba in najbrže za polovico manjša od povprečnih žetev v zadnjih letih.

OKVIRJE izdeluje specialist KLEIN

izdeluje specialist
Wolfova 4

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, evratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

F. & I. Gorličar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
● priporoča razno manufakturno blago ●

KVALITETNO POHIŠTVO

J. J. NAGLAS

USTANOVLJENA 1847

LJUBLJANA

KOPALIŠČE PRI SLONU

je odprto:

PARNA KOPEL za ženske: Vsako sredo popoldne in petek ves dan.

PARNA KOPEL za moške: Vsak četrtek in soboto ves dan ter v nedeljo dopoldne.

KADNA KOPEL: Vsak dan razen ponedeljka.

PRŠNA KOPEL za moške, z uporabo bazena: Vsak torek ves dan.

Radio popravila

vsa, Vam točno, strokovno in z jamstvom ter s predhodnim pregledom in proračunom izvrši tvrdka

Philips-Radio, Ulica 3. maja št. 6

LENASI-GERKMAN

MANUFAKTURNA TRGOVINA

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA